

Київ, 28 квітня 2014 р.

Пропозиції антикорупційних експертів Урядові України за результатами експертної конференції «Повернення украдених активів корумпованої політичної еліти України: виклики, можливості, дорожня карта»

Передісторія

Європейський Союз, США, Канада, Швейцарія та Ліхтенштейн запровадили персональні санкції до політиків та пов'язаних з ними осіб, відповідальних за порушення прав та свобод громадян, убивства мирних активістів Євромайдану, фінансування сепаратизму та тероризму на Півдні та Сході України.

Міжнародні санкції стали поштовхом для пошуку, конфіскації та повернення корупційно набутих статків колишніх вищих державних посадовців України та інструментом боротьби громадянського суспільства з великою політичною корупцією у владі.

Перед українським Урядом та громадським сектором стоїть непросте завдання: Як не втратити шанс та повернути доходи від масштабної політичної корупції українському народові?

Публічна дискусія щодо шляхів та механізмів репатріації украдених активів між представниками правоохоронних органів, профільними міністерствами України та міжнародними експертами розпочалася в Києві 24 квітня і буде продовжена 29-30 квітня 2014 року у Лондоні на міжнародному форумі з питань повернення корупційних активів.

Експерти Центру Протидії Корупції за підсумками роботи учасників першої міжнародної експертної конференції у Києві підсумували рекомендації для уряду, парламенту та правоохоронних органів:

Кабінету Міністрів України:

- Призначити спеціальний координаційний орган, який буде відповідальним за розробку та впровадження стратегічного Плану дій для України щодо повернення корупційних активів, як всередині держави, так і тих, що знаходяться за кордоном.

Координаційний орган повинен мати достатньо експертизи та повноважень, щоб наглядати за повним довготривалим процесом повернення корупційних статків, включаючи ідентифікацію та пошук вкрадених активів, розслідування їх походження та замороження, представлення обвинувачення в суді та отримання судового рішення про конфіскацію, і, нарешті, фактичне повернення статків в Україну.

Координаційний орган повинен регулярно інформувати громадськість про хід виконання національного стратегічного Плану з питань повернення корупційних активів.

- Узгодити та впроваджувати План дій у тісній координації з правоохоронними органами, урядовими установами, міжнародними партнерами та представниками громадянського суспільства.

Національний стратегічний План дій повинен ґрунтуватися на принципах взаємодії, постійної тісної співпраці та комунікації з правоохоронними органами і уповноваженими установами іноземних юрисдикцій, а також – громадянського суспільства; прозорості та підзвітності; постійного підвищення професійної кваліфікації працівників; залучення міжнародних експертів.

- До моменту створення антикорупційного органу з повноваженнями розслідувати корупційні правопорушення вищих державних посадовців, уповноважити Міністерство юстиції України впроваджувати План дій з питань повернення вкрадених корупційних активів.
- Сприяти посиленню внутрішньої кадрової експертизи всередині держави щодо питань повернення корупційних активів.
- Упрозорити процес найму приватних юридичних консультантів та міжнародних експертів, що включатиме

Київ, 28 квітня 2014 р.

відкрите проведення конкурсу та публікацію умов контракту; проводити ретельну перевірку щодо можливого конфлікту інтересів консультантів, яких винаймає держава за гроші платників податків.

- Включити до Плану дій розробку моделі ефективного та прозорого використання вже повернутих активів, як всередині країни, так із-за меж України, яка б забезпечила використання конфіскованих корупційних статків на благо жертв від політичної корупції – народу України.

Такою моделлю може стати незалежний благодійний ендаумент-фонд в Україні, що буде здійснювати управління повернутими корупційними статками та гарантувати їх максимально ефективного використання на гуманітарні потреби українського суспільства.

Правоохоронним органам України:

- Посилити вирішальну координаційну роль Генеральної прокуратури України на стадії пошуку активів та розслідування їх злочинного корупційного походження.
- Призначити вузько спеціалізованих слідчих та прокурорів для розслідування та представлення обвинувачення щодо комплексних економічних злочинів та/або корупційних правопорушень, скоєних високопосадовцями; передбачити їх постійне навчання та підвищення кваліфікації щодо усіх стадій повернення вкрадених активів.
- Встановити постійні тісні формальні та неформальні робочі партнерські відносини з колегами з іноземних правоохоронних органів задля пошуку корупційно здобутих активів та збору доказів для ефективного розслідування їх злочинного походження.
- Не порушуючи вимоги законодавства про таємницю слідства, забезпечити регулярну публікацію звітів про хід розслідувань щодо корупційних економічних злочинів.

Верховній Раді України:

Обов'язковою передумовою успіху України в питанні повернення корупційних статків є реформа судоустрою та правоохоронних органів, яку має на законодавчому рівні здійснити Верховна Рада України. Реформа повинна гарантувати дієве правосуддя та верховенство права в країні.

- Ухвалити законодавство, що криміналізує "незаконне збагачення" відповідно до статті 20 Конвенції ООН проти корупції.
- Запровадити публічний реєстр фактичних вигодоодержувачів юридичних осіб.
- Відкрити реєстр власників нерухомого майна.
- Запровадити ефективний контроль за деклараціями про доходи та витрати вищих посадових осіб до обов'язкового посиленого фінансового моніторингу українськими банками.
- Ухвалити закон, розроблений експертами ініціативи Реанімаційний Пакет Реформ про незалежний антикорупційний орган з повноваженнями розслідувати корупційні правопорушення вищих посадових осіб.
- Розробити та ухвалити закон щодо конфіскації злочинно набутого майна, що включатиме запровадження механізму цивільної конфіскації та дозволяє конфіскацію майна корупціонерів, котрі втекли за межі країни і відповідно не можуть бути притягнуті до кримінальної відповідальності.
- Адаптувати законодавство, що забезпечує збереження вартості повернутих корупційних статків, як в межах України, так із-за кордону.